

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII**SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI****HOTĂRÂREA nr. 3319****din 23 noiembrie 2023**

Prin Raportul nr. 23-773 din 06.06.2023 al Inspecției Judiciare - Direcția de inspecție pentru judecători, a fost înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor privind respectarea dispozițiilor procesuale și procedurale care reglementează motivarea și conținutul hotărârilor judecătorești, în materie penală, la Curtea de Apel Iași și Curtea de Apel Galați, precum și la instanțele arondate acestora.

Analizând raportul Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători reține următoarele:

Prin Ordinul inspectorului-șef al Inspecției Judiciare nr. 51/21.04.2023 a fost aprobat Calendarul controalelor planificate în semestrul I al anului 2023. Prin Ordinul inspectorului-șef al Inspecției Judiciare nr. 67/24.04.2023 s-a dispus efectuarea unui control tematic referitor la respectarea dispozițiilor procesuale și procedurale care reglementează motivarea și conținutul hotărârilor judecătorești, în materie penală, la Curtea de Apel Iași și Curtea de Apel Galați, precum și la instanțele arondate acestora.

Verificările au vizat activitatea desfășurată de instanțele de judecată în perioada 1 ianuarie 2022-24 aprilie 2023 și s-au efectuat în perioada 2-22 mai 2023.

Raportat la obiectul controlului, verificările efectuate au vizat atât hotărâri puse la dispoziție de instanțele menționate, cât și hotărâri selectate aleatoriu de echipa de control, fiind avute în vedere hotărâri prin care au fost soluționate de judecătorul de drepturi și libertăți cereri privind măsuri preventive, hotărâri privind obiectul camerei preliminare, decizii prin care au fost soluționate contestații la hotărârile menționate, hotărâri de fond și decizii date în soluționarea apelului.

În cadrul verificărilor efectuate au fost avute în vedere elemente definitorii privind motivarea și conținutul hotărârilor conturate de Codul de procedură penală, de doctrină și de jurisprudența instanțelor naționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene. De asemenea,

au fost avute în vedere Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei (Aviz CCJE nr. 11(2008)) privind calitatea hotărârilor judecătorești și Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor aprobat prin Hotărârea nr. 1113 din 7 octombrie 2021 a Secției pentru judecători Consiliului Superior al Magistraturii.

În raport cu acestea, Inspecția Judiciară a concluzionat astfel:

Controlul a reliefat atât respectarea, cât și încălcarea normelor procesuale și procedurale care reglementează conținutul și motivarea hotărârilor penale supuse verificărilor, fiind expuse în conținutul raportului atât aspectele care au fost avute în vedere drept nerespectări de la rigorile analizate, cât și bunele practici evidențiate de practica instanțelor vizate de control.

Cu titlu general, o pondere mare a hotărârilor/încheierilor prezintă aspect inestetic generat de o utilizare neuniformă a regulilor de scriere în word cum ar fi folosirea excesivă a fonturilor și a caracterelor, precum și a spațiului de la începutul alineatului, utilizarea metodei copy-paste, sublinierea importanței diverselor aspecte, spațierea intenționată ori neintenționată, precum și nerespectarea regulilor gramaticale, de ortografie, ortoepie și punctuație ale limbii române.

Specific fiecărei categorii de hotărâri penale verificate, rezultatul verificărilor a constat în următoarele:

În privința încheierilor pronunțate de judecătorul de drepturi și libertăți:

- supradimensionarea conținutului încheierii prin: redarea repetată a datelor de stare civilă ale inculpaților și/sau ale încadrărilor juridice ale faptelor; redarea excesivă și inutilă de texte de lege și de aspecte teoretice și jurisprudențiale care fac greu de identificat și de înțeles argumentele concrete propriu-zise ale motivării hotărârii instanței și conduc la o supradimensionare artificială a actului procedural; copierea în întregime a referatului parchetului, fără sintetizarea acestuia; prezentarea amănunțită a actelor procesuale și procedurale anterioare discutării măsurii preventive; reproducerea integrală sau parțială, în cuprinsul încheierilor de luare sau prelungire a măsurii arestării preventive, a conținutului mijloacelor de probă administrate în faza de urmărire penală;

- deficiențe privind conținutul considerentelor: lipsa stabilirii situației de fapt, preluarea situației de fapt din referatul procurorului, lipsa coroborării probelor, lipsa motivelor pentru care judecătorul a concluzionat că este întrunită condiția suspiciunii rezonabile că inculpatul a săvârșit infracțiunea cu indicarea probelor/indiciilor, tratarea deficitară a condiției proporționalității ori lipsa analizei condițiilor/temeiurilor, nerespectarea prezumției de nevinovăție, lipsa analizei argumentelor apărării, considerente străine în raport cu obiectul

cauzei, lipsă considerente care să expună rațiunea pentru care judecătorul a ajuns la concluzia din dispozitiv.

În privința încheierilor pronunțate de judecătorul de cameră preliminară:

- supradimensionarea conținutului încheierii prin: redare repetată a datelor de stare civilă ale inculpaților și a încadrărilor juridice ale faptelor; preluarea în integralitate a rechizitoriului, redarea în întregime a conținutului cererilor privind măsurile și excepțiile formulate, prezentarea citatelor din doctrină și jurisprudența precum și redarea conținutului textelor de lege, expunere teoretică extinsă a atribuțiilor judecătorului în procedura camerei preliminare și a obiectului procedurii camerei preliminare;

- deficiențe privind conținutul considerentelor: analiza aspectelor care constituie obiectul camerei preliminare, verificarea obiectului camerei preliminare realizată într-o formă succintă, chiar inexistentă, prezentare inutilă a mijloacelor de probă, lipsa analizei tuturor aspectelor ce fac obiectul camerei preliminare (urmare a analizării și respingerii cererilor și excepțiilor), lipsa unei forme concise de analiză a cererilor și excepțiilor.

În privința hotărârilor pronunțate în soluționarea contestațiilor:

- supradimensionarea conținutului hotărârii prin: redare excesivă și inutilă de texte de lege și de aspecte teoretice și jurisprudențiale, prezentarea în întregime a încheierii atacate, preluarea în întregime a referatului organului de urmărire penală, expunerea în întregime a declarațiilor, redare repetată a datelor de stare civilă ale inculpaților și a încadrărilor juridice ale faptelor;

- deficiențe privind conținutul considerentelor: lipsa unui corespondent între considerente și dispozitiv, lipsa stabilirii situației de fapt, expunerea probelor fără coroborarea acestora, preluarea considerentelor încheierii de la fond.

În privința sentințelor:

- supradimensionarea conținutului sentinței prin: redare excesivă de texte de lege și aspecte teoretice și jurisprudențiale, prezentare într-o manieră excesivă și amănunțită a actelor procesuale și procedurale anterioare etapei de judecată, redarea repetată a datelor de stare civilă ale inculpaților și a încadrărilor juridice ale faptelor, menționare excesivă a actelor de urmărire penală, redarea în întregime a rechizitoriului, redarea amănunțită a conținutului declarațiilor;

- deficiențe privind conținutul considerentelor: preluarea în ansamblu a rechizitoriului în locul stabilirii situației de fapt (în procedura recunoașterii învinuirii), prezentarea conținutului declarațiilor părților și martorilor fără expunerea modalității de coroborare a probelor, lipsa analizei unuia sau mai multora dintre elementele constitutive ale infracțiunilor, lipsa individualizării judiciare a pedepsei, lipsa individualizării executării pedepsei, analiza formală a laturii civile.

În privința deciziilor:

- supradimensionarea conținutului deciziei prin: preluarea în întregime a dispozitivului și considerentelor hotărârii atacate, preluarea motivelor de apel fără o prealabilă sintetizare, expunerea de texte legale și a multor aspecte teoretice și jurisprudențiale;

- respectarea conținutului structurii și motivării deciziilor, cu excepția preluării în întregime a hotărârii primei instanțe.

În privința hotărârilor pronunțate în rejudecare:

- mărirea nejustificată a conținutului hotărârii prin reluarea în detaliu a aspectelor analizate de prima instanță în primul ciclu procesual;

- neprecizarea motivului rejudecării și/sau a actului de la care s-a reluat judecata.

În legătură cu toate aspectele prezentate în concluzii, au fost identificate și bune practici expuse în conținutul raportului care relevă respectarea de către judecători a cerințelor de suplețe, claritate, sinteză, formă accesibilă de lectură și expunere coerentă, concisă și logică a argumentelor care stau la baza silogismului juridic adoptat.

De asemenea, în considerarea concluziilor raportului, s-au formulat următoarele propuneri:

- analiza, în cadrul ședințelor de învățământ profesional desfășurate la curțile de apel și instanțele arondate acestora, vizând atât soluționarea cauzelor penale în primă instanță, cât și în căile de atac, a aspectelor verificate în raport în vederea asigurării respectării normelor procesuale și procedurale privind motivarea și conținutul hotărârilor penale;

- înaintarea raportului Comisiilor de evaluare din cadrul curților de apel pentru a fi avut în vedere, potrivit art. 20 alin. (1) din Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr 1113/2021.

Inspekția Judiciară a înaintat conducerii instanțelor antereferite, în conformitate cu dispozițiile art. 75 alin. (7) din Normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție, Raportul de control nr. 23-770 din 31.05.2023, în vederea formulării de obiecții.

Dintre instanțele ale căror hotărâri în materie penală au făcut obiectul verificărilor, au formulat obiecții cu privire la constatările raportului trei dintre acestea, și anume Curtea de Apel Iași, Tribunalul Iași și Judecătoria Răducăneni.

Referitor la conținutul obiecțiilor formulate, acestea reprezintă, în concret, puncte de vedere și contraargumente punctuale exprimate de fiecare dintre instanțele menționate, în raport de constatările echipei de control, cu privire la dosarele individualizate în cuprinsul raportului întocmit.

Curtea de Apel Iași și Tribunalul Iași au învederat că în cuprinsul hotărârilor indicate în raport nu se identifică, în concret, greșeli gramaticale, de ortografie, ortoepie și punctuație ale

limbii române și nici faptul că au fost utilizate neuniform reguli de scriere de natură să ducă la concluzia că aceste hotărâri au un aspect inestetic, care nu permite parcurgerea și lecturarea cu ușurință a hotărârilor.

Curtea de Apel Iași a mai arătat că analiza încheierilor pronunțate de judecătorul de drepturi și libertăți privind măsurile preventive nu a avut în vedere specificitatea acestor hotărâri, raportarea făcându-se exclusiv la prevederile privind hotărârile pe fond. De asemenea, a menționat că nu au existat nelegalități referitoare la citarea inculpatului sau la nerespectarea prezumției de nevinovăție.

Mai mult, Curtea de Apel Iași a invocat că hotărârile analizate cuprind o redare adecvată a textelor de lege și a aspectelor teoretice și jurisprudențiale, iar actele procesuale și procedurale anterioare etapei de judecată sunt prezentate în mod corespunzător, fără a fi redate repetat datele de stare civilă ale inculpaților și încadrările juridice ale faptelor. Astfel, sunt respectate normele legale și regulamentare privind conținutul, structura și motivarea hotărârilor analizate, fără a exista o redare excesivă a rechizitoriului sau a probelor administrate, respectiv o preluare în integralitate a hotărârilor primei instanțe.

Tribunalul Iași a formulat obiecții cu privire la aceleași aspecte, raportat la dosarele individuale indicate în cuprinsul raportului, menționând, de asemenea, că o parte dintre hotărâri au fost atribuite eronat judecătorilor din cadrul acestei instanțe.

Judecătoria Răducăneni a comunicat existența unor erori materiale cu privire la dosarele soluționate de această instanță, învederând că încheierile judecătorului de drepturi și libertăți privind măsurile preventive cuprind o motivare corespunzătoare.

Secția constată că Inspekția Judiciară a depus precizări cu privire la obiecțiile formulate de instanțele vizate, rectificând erorile materiale strecurate în cuprinsul notelor de subsol.

Astfel, aspectele invocate de cele trei instanțe cu privire la dosarele individualizate nu sunt de natură a conduce la modificarea sau înlăturarea constatărilor echipei de control în mod fundamental. Se impune a se avea în vedere faptul că, în funcție de conținutul frazei din raport care face referire la note de subsol, o hotărâre menționată în nota de subsol poate conține una, mai multe sau toate neregulile prezentate în acea frază. Contrar obiecțiunilor formulate, aspectele reținute de Inspekție nu au caracter general, ci privesc hotărârile pronunțate în dosarele individualizate în cuprinsul notelor de subsol, Secția reținând caracterul întemeiat al acestora.

Cu toate acestea, se impune aprobarea parțială a obiecțiilor formulate, Secția observând că aspectele reținute de Inspekție referitoare la structura hotărârii, respectiv expunerea motivelor care au fundamentat luarea măsurilor preventive și motivările care conțin toate interceptările efectuate în cauză nu concordă cu realitatea, neregulile subliniate neregăsindu-se în cuprinsul hotărârilor menționate în cadrul notelor de subsol. Astfel, încheierile și hotărârile

pronunțate în dosarele individualizate de către Inspecție cuprind motivele pentru care judecătorul a concluzionat că este întrunită condiția suspiciunii rezonabile că inculpatul a săvârșit infracțiunea cu indicarea probelor/indiciilor, iar în ceea ce privește redarea interceptărilor, în dosarul indicat, nu se regăsește această neregularitate, neexistând interceptări redată în cuprinsul deciziei.

În raport de considerentele de mai sus, Secția pentru judecători va aproba parțial obiecțiile formulate de către Curtea de Apel Iași, Tribunalul Iași și Judecătoria Răducăneni, respectiv Raportul Inspecției Judiciare nr. 23-773/2023 de control privind respectarea dispozițiilor procesuale și procedurale care reglementează motivarea și conținutul hotărârilor judecătorești, în materie penală, la Curtea de Apel Iași și Curtea de Apel Galați, precum și la instanțele arondate acestora.

De asemenea, va dispune aprobarea următoarelor măsuri:

- analiza, în cadrul ședințelor de învățământ profesional desfășurate la curțile de apel și instanțele arondate acestora, vizând atât soluționarea cauzelor penale în primă instanță cât și în căile de atac, a aspectelor verificate în prezentul raport în vederea asigurării respectării normelor procesuale și procedurale privind motivarea și conținutul hotărârilor penale;

- înaintarea raportului Comisiilor de evaluare din cadrul curților de apel pentru a fi avut în vedere potrivit art. 20 alin. (1) din Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr 1113/2021.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 86 alin. (2) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți;

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Aprobarea parțială a obiecțiilor formulate de către Curtea de Apel Iași, Tribunalul Iași și Judecătoria Răducăneni.

Art.2 - Aprobarea Raportului Inspecției Judiciare nr. 23-773/2023 de control privind respectarea dispozițiilor procesuale și procedurale care reglementează motivarea și conținutul hotărârilor judecătorești, în materie penală, la Curtea de Apel Iași și Curtea de Apel Galați,

precum și la instanțele arondate acestora, raportat la obiecțiile admise.

Art.3 - Aprobarea următoarelor măsuri:

- analiza, în cadrul ședințelor de învățământ profesional desfășurate la curțile de apel și instanțele arondate acestora, vizând atât soluționarea cauzelor penale în primă instanță cât și în căile de atac, a aspectelor verificate în prezentul raport în vederea asigurării respectării normelor procesuale și procedurale privind motivarea și conținutul hotărârilor penale;

- înaintarea raportului Comisiilor de evaluare din cadrul curților de apel pentru a fi avut în vedere potrivit art. 20 alin. (1) din Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr 1113/2021.

Art.4 - Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare.

Dată în București, la data de 23 noiembrie 2023

Președinte,

Judecător Daniel GRĂDINARU

